

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 60/12
Luxemburg, 10 mai 2012

Hotărârea în cauza C-368/10
Comisia/Țările de Jos

Dreptul Uniunii nu se opune, în principiu, unui contract de achiziții publice pentru care autoritatea contractantă impune sau dorește ca anumite produse care urmează să fie furnizate să provină din agricultura ecologică sau din comerțul echitabil

Cu toate acestea, autoritatea contractantă trebuie, printre altele, să utilizeze specificații detaliate, în loc să se refere la etichete ecologice sau la etichete determinate

Eticheta de drept privat olandez EKO este acordată produselor compuse în proporție de minimum 95 % din elemente provenite din agricultura ecologică. Eticheta este acordată de o fundație de drept civil olandez care are ca obiectiv favorizarea agriculturii ecologice. Eticheta MAX HAVELAAR este tot o etichetă de drept privat acordată de o fundație de drept olandez, conform normelor emise de o organizație internațională de referință, Fairtrade Labelling Organisation. Eticheta menționată este utilizată în mai multe țări, printre care Țările de Jos. Ea vizează să favorizeze comercializarea produselor provenite din comerțul echitabil, certificând faptul că produsele pentru care este acordată sunt achiziționate de la organizații constituite din mici producători din țări în curs de dezvoltare la un preț și în condiții juste.

În august 2008 provincia olandeză Noord-Holland a publicat un anunț de participare la atribuirea unui contract de achiziții publice pentru livrarea și gestionarea unor distribuitoare de cafea. Acest anunț sublinia importanța acordată de provincie utilizării în distribuitorile de cafea cu precădere a produselor ecologice și care provin din comerțul echitabil. Pe de altă parte, se specifica faptul că „în ceea ce privește consumul de cafea și de ceai, provincia Noord-Holland utilizează etichetele de calitate Max Havelaar și EKO” și că, în măsura în care este posibil, și alte ingrediente decât ceaiul și a cafeaua, precum laptele, zahărul și cacaoa ar trebui să corespundă acestor două etichete. La scurt timp s-a precizat într-o notă de informare că alte etichete vor fi de asemenea acceptate „în măsura în care criteriile sunt comparabile sau identice”.

Pe baza acestor elemente, Comisia Europeană a formulat o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva Țărilor de Jos, invocând o încălcare a directivei privind atribuirea contractelor de achiziții publice¹. Comisia reproșează provinciei în special că a inclus în specificațiile tehnice (care determină obiectul contractului) etichetele EKO și MAX HAVELAAR sau cel puțin etichete bazate pe criterii comparabile sau identice în ceea ce privește cafeaua și ceaiul care urmează să fie furnizate.

În această privință, Curtea amintește că specificațiile tehnice pot fi formulate în termeni de performanțe sau de cerințe funcționale, care pot include caracteristici de mediu. Eticheta EKO, în măsura în care se întemeiază pe caracteristici de mediu și îndeplinește condițiile enumerate în directivă, constituie o „etichetă ecologică” în sensul acesteia. Cu toate acestea, prin faptul că a impus obligația ca anumite produse care urmau să fie furnizate să poarte o anumită etichetă ecologică, în loc să utilizeze specificațiile detaliate definite de această etichetă ecologică, provincia Noord-Holland a stabilit o specificație tehnică incompatibilă cu directiva. În legătură cu cerința privind eticheta MAX HAVELAAR, Curtea constată că, prin obiectul său, aceasta nu constituie o specificație tehnică, ci o condiție de executare a contractului. Prin urmare, Curtea respinge motivul

¹ Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii (JO L 134, p. 114, rectificare, JO 2004, L 351, p. 44)

Comisiei sub acest aspect, fără a examina dacă respectiva condiție a fost formulată într-un mod conform directivei.

În continuare, Comisia reproșează provinciei că a stabilit un criteriu de atribuire (care este util pentru determinarea ofertei celei mai avantajoase economic din punctul de vedere al autorității contractante) constând în faptul că ingredientele care urmează să fie furnizate cu excepția ceaiului și a cafelei trebuie să poarte etichetele EKO și MAX HAVELAAR. În această privință Curtea subliniază că autoritățile contractante sunt autorizate să aleagă criteriile de atribuire bazate pe considerații de mediu și de ordin social. În legătură cu considerațiile de ordin social, acestea pot viza utilizatorii sau beneficiarii lucrărilor, ai bunurilor sau ai serviciilor care fac obiectul contractului, dar și alte persoane. Pe de altă parte, din modul de redactare al criteriului de atribuire în litigiu rezultă că acesta viza numai ingredientele care urmează să fie furnizate în cadrul contractului menționat, fără vreo consecință asupra politicii generale de cumpărare a ofertanților. Prin urmare, acest criteriu privea produse a căror furnizare reprezenta o parte din obiectul contractului respectiv. Ca atare, nimic nu se opune, în principiu, ca un astfel de criteriu să se refere la faptul că un produs provine din comerțul echitabil.

În ceea ce privește modul în care pot fi formulate astfel de criterii de atribuire, Curtea consideră că normele directivei care se referă la utilizarea unei etichete ecologice în cadrul formulării unei specificații tehnice constituie o indicație relevantă. Ea amintește că legiuitorul Uniunii a autorizat autoritățile contractante să utilizeze criterii pe baza cărora este acordată o etichetă ecologică pentru a stabili anumite caracteristici ale unui produs. Cu toate acestea, acest legiuitor nu autorizează considerarea unei etichete ecologice drept specificație tehnică. Eticheta respectivă nu poate fi utilizată decât ca prezumție că produsele care o poartă îndeplinesc criteriile astfel definite, sub rezerva expresă a oricărui mijloc de probă corespunzător. Acordând un anumit număr de puncte în cadrul alegerii ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic anumitor produse care poartă etichete determinate, în loc să fi enumerat criteriile pe baza cărora se acordă aceste etichete și nici să fi autorizat posibilitatea de a demonstra prin orice mijloc de probă că un produs îndeplinește aceste criterii, provincia a stabilit un criteriu de atribuire incompatibil cu directiva.

În sfârșit, Comisia susține că cerința impusă ofertantului declarat câștigător de a respecta „criteriile cu privire la achizițiile constante și la comportamentul responsabil din punct de vedere social al întreprinderilor” încalcă prevederile directivei. Curtea consideră că, prin faptul că a impus aceste condiții în caietul de sarcini, provincia Noord-Holland a stabilit un nivel minim de capacitate tehnică neautorizat.

În plus, Curtea constată că principiul transparenței presupune ca toate condițiile și modalitățile procedurii de atribuire să fie formulate în mod clar, precis și neechivoc în anunțul de participare sau în caietul de sarcini. Aceasta permite, pe de o parte, tuturor ofertanților informați în mod rezonabil și care dau dovadă de o diligență normală să înțeleagă conținutul exact al acestora și să le interpreteze în același fel și, pe de altă parte, oferă posibilitatea autorității contractante să verifice efectiv dacă ofertele corespund criteriilor care guvernează contractul în cauză. Or, Curtea constată că acele cerințe privind respectarea „criteriilor cu privire la caracterul constant al achizițiilor și la comportamentul responsabil din punct de vedere social al întreprinderilor”, precum și obligația de a „contribui la îmbunătățirea durabilității pieței cafelei și la producția responsabilă din punct de vedere ecologic, social și economic” nu prezintă nivelul necesar de claritate, de precizie și de neechivoc.

În consecință, Curtea statuează că Regatul Țărilor de Jos nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul directivei privind atribuirea contractelor de achiziții publice.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, care este îndreptată împotriva unui stat membru care nu își respectă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de către Comisie sau de către un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au

fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, de la stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720